

Бүгү чурттарнын пролетарийлери, каттыжыңар!

ШИШЫН

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-ниң Дээди Советиниң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 298 (9979)

1975 чылдың декабрь 21, воскресенье

1925 чылда үзүлдүктөгөн

Өртөө 4 кол.

ТАНЫЖЫЛГА УЛАМЧЫЛАП ТУРАР

«Тыва даг-дугу» комбинаттын парткому (секретары М. Свезильный) пропагандистер, агитаторлар, политинформаторларнын семинарын организаптап арттырган. Анда политчырыдышкын кабинетиниң эргеленичи Т. С. Назанцева болгаш өскелер-даа партиянын XXV съездинге СЭКП Төп Комитетиниң төлөөлинин чоңга таныштырар талазы-биле партиянын шыңчы дузалаачылары — пропагандастерин, агитаторларнын болгаш политинформаторларнын мурунда туруп турар сорулгаларнын дугайын чуулааннар.

Оң соонда семинарнын киржикчилери — 80 аягы кижи партиянын чуула документини-биле ажал-мичилерни таныштырары-биле аңгы-аңгы чокчактарга, бригадаларга чуртуктарнар.

Ол-ла хун ажалчы чоңуң митингилери Кызыл-Мажалыктың хлеб заводунга, № 42 тудуг эргеленичи участкарынга, «Тыва даг-дугу» комбинаттың арыгал фабриказынга болтулаан.

Төлөөлиниң материалдары-биле таныжылга уламчылап турар.

М. ХОЮГ-ООЛ.

АК-ДОВУРАК: ийиги ээлчег тудуунда

МУРНАП ТУРАР

«Северовосток» электромонтаж» трестиниң Красноярске эргеленичи келген Р. И. Рылловтуң бригаданы кыска хуусаада ээлгер ток дамчыдыкчыларнын чыгырынга алды ток хүлээп амыр фазалар элтип кылгаш, азыр даалга алган.

Ол дыкка нарын ажал. Бир фазала алды аңгы уламырларын. Ток дамчыдыкчызынчу узуну — 800 метр. Ону шөөр чер дыкка шаштарызын-биле, Шыңжазжок бригаданың Михаил Ефименко, Иван Ковалев дээш шыңжазжок ажалчылары бергелерин эрстип ажал эртип турар. Бир фазала белең. Ийгизиниң удавас дозар.

Монтажчылар — электрликтер бүгү ажалдарын декабрь 27-ге чедир дозар сорулгалын сагдын.

— Ол — СЭКП-ниң XXV съездинге бистин күш-ажалчы бөлүсөң болур—деп, бригадалар эң Рыллов чуулаан турар.

«Ачинсколюбитудуг» трестиниң № 34 тудуг эргеленичи В. Ф. Шмидке уурткан комплекстик бригаданы даг-дугу комбинаттың ийги ээлчегиниң курбаткан руда складынды кырып дымдарып ак-демидер шугуайлар-биле шыварын дооскан. Оңгү шөлу дыкка улуг

—5200 дөрбөлчү метр. Даалганы коллектив кыска хуусаада — 18 хүнерде үшак барымдаалавын ажалдап тургаш күөстек. План-нын даалга барык үш күн азыр күөстектинген.

Бо күш-ажалчы тилелеге бригадир Виктор Федорович Шмидт, электродузалачылар Борис Шершен, Николай Качочников, монтажчылар Болдан Стасов, Анатолий Меркурьев онза шыгарылар.

Ам ол бригаданы складтын галерейиниң ханаларын чыгыр-чур шыңгаларын элтип тургүзүп кирилкен.

«Сибирьстальконструкция» трестиниң дуржулгалык монтажчы Леонид Ермаляев Мородкин уурткан бригаданы бо хүнерде чуртта бени ховар № 12 галерейин элтип-турарына чокчулаан. Ол галерей руда дамчыдар № 2 бейдерден кол корпустун үстүк каттарына көдүрүп үрттөп 156 метр дурттуп дөң секциялан.

Ам галерейиниң соолугу 52 метр узун дөрткү секциянык демидер оргаларын салып, тудуштуруп турар. Монтажчылар галерейин элтип тургузарып, ону кол корпусу биле тудуштуурарын декабрь айга чедир бүрүн дозар со-

рулгаан. Сорулгалы хуусаада күөстөр дээш олар улуг күөстөрүнүң ажалдап турар. Чижээ, электрокапчылар Анатолий Самусеко биле

Александр Александров иедея дургуунда үш органы тургузарыга белестик, күш-ажалчы рекорд кылганар.

А. ЧЫЧААН-ООЛ.

ДУЗАЛАЖЫП ТУРАРЛАР

«Тыва даг-дугу» комбинаттың тудуштуруп бөдүүн рудалап даг-дугу арыгалар шөтинге 550 ажалчылар болгаш инженер-техниктер ажалдакчылар — баш удур хүдээп алдынган. Оларнын чамдыктары комбинаттын ийги ээлчеге ажалдакчы дузааттыгыже чедир УСК-да, бедик сөрттүг рудалап даг-дугу арыгалар үстө болгаш өске-даа салбырларда ажалдап турарлар.

Ажалчыларнын болгаш инженер-техниктер ажалдакчыларнын хөй кезиң — 375 кижи тудуштуруп болгаш монтажчылар-биле кыды буттарынын удавас ажалдаар шөтинге ажалдагы кирер объекталарын кылтып турар.

Кол корпустун 32 метр бедичине көдүрүп берээлинер. № 1 ээлчегин улуг мастер Виктор Сергеевич Дудиниң удуртулузы-биле дөртен бир кижи, шак-үе барымдаалавын, колоннаны болгаш дээрлер дозуларын чорудуп турар. Кол корпустун шеверле ажалчыларын дүргө дозар дээш деришлер мастеристери Галина Курбанова, Зинаида Херте, Валентина Ламбын, регуляторщик Т. М. Влахова олар бедик куял-соорукту, кызылжак айылдап турарлар.

Чээрби дөрт метр бедикте

шеверле ажалдарын улуг мастерлер Александр Алексеевич Третьяков биле Владимир Федорович Воронковтуң ийги болгаш үшүк ээлчегер коллективтер чорудуп турар. Бо чуула болгаш сонгаралдык болбас ажал-теректе хүн бүрүде эвэни-ле дээге 50 кая хараа туттулган. Ол ортала удегерин күш-ажалчы-биле бүгү-чегининиң хүндүктелни тазалап алган ажалчылар хөй. Оларнын араамда шөтин даарта хүнү дөрбөлчү машинистери Любовь Иргит, Валентина Барн, Любовь Очур-оол, Галина Новикова, Нина Хромова, савалар мажаранын машинист Мария Монгуш, деришлер машинистиниң өөреникчиси Людья Ооржак бар.

«Тыва даг-дугу» комбинаттын ийги ээлчегин тудуштуруп улуг мастер Иван Семенович Олохов баштаан № 4 ээлчеге шалыпты. Ол ээлчеге кол корпустун чээрби сөз метр бедикте шеверле ажалчылар чорудуп турар. Муражчыларнын сангаа хамдыктың мурунда деришлер машинистери Зинаида Херте болгаш Галина Броткая, деришлер машинистериниң өөреникчиси Валентина Куулар, Ольга Хомушкуну мастер адаар.

Н. СОРСКИЙ.

Электротехниктиң үлетпүргө улуг электри машиналарынын, биче күчүлүг электри машиналарынын, бедик вольтулуг болгаш чавыс вольтулуг электри аппаратуразынын, оң иштинде частыр айыл чок байдалдыг электротермиктиг дериглериниң, бедик дензигүүр характеристикалыг аккумуляторларнын, күштүг чартык дамчыдыкчылыг өскерткичлериниң, чырыктын камналгалыг үнер дөстөриниң, көдээ ажил-агыл бөдүрүлгезиниң механизастап, автоматчыдарына ажил-агыл эн-не быжыг электри дериглериниң болгаш депшилгелиг электри дериглериниң өске-даа хевирлериниң бөдүрүлгезин дүргө темпилер-биле хөгжүдөр.

(«1976—1980 чылдарда ССРЭ-ниң улус ажил-агыл хөгжүдериңиң нал улаанышынын» деп XXV съездинге СЭКП ТН-ниң төлөөлининден)

Совет Эвилелиниң бүгү энергетиктеринге болгаш машина тудугжуларына, үлетпүрүнүг электроэнергия адырының бөдүрүлгелериниң болгаш организацияларынын, энергетиктиг системаның ажалчыларынга, инженерлеринге, техниктеринге, албан-хаакчыларына

Даарта — Энергетиктин Хуну

Эргим эштер! Совет Эвилелиниң Коммунист партиянын Төп Комитети болгаш ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлелин туртуг электроэнергия хөгжүдериңе чаа, шыгарып ай улуг чедикшиниң чедик алганар-биле — тоску беш чылдың ичинде Энергетиктиң үнүгүнү утуштуруп бир трилоной киловатт-шак ажалчы электрияны бөдүрүп үндүренир-биле хобаштыр сизлерге чүрөктиң танымалдан байыр чедирип турар.

Бо үлүг бөдүүнүк болза бистин партиянын болгаш чоңуң маалымдык демиселениң төөгүдө коммунизм тургузушкунунуң чуула уламыршынын бирээзинге — бистин чүрүвүстү кала-беле электриктер дугайында В. И. Ленинниң улуг планын амдыралга чейлиги чок боттордур дээш демиселге чырыкчалыг арыны ажалды турар. Электрия энергияны бөдүрүп үндүренир чөмөчүлүгү тогуу талазы-биле кыска хуусаада ажас өскөн. ГОЭЛРО-нуң планында көрдүнгө-биле 1935 чылда ол 9 миллиард киловатт-шак тургандан 1975 чылда 1036 миллиард киловатт-шак чедир өскөп болуп турар.

Электрия энергияны бөдүрүп үндүренир чедик алдынган дөңдөлү болза, СЭКП-ниң XXIV съездинде Директивалары болгаш беш чыл планын ооналдандырып бо алдыр талазы-биле чедикшиниң хүлөсеттиген дээрин дөңдөлүп турар.

Электрия энергияны бөдүрүп үндүренир чедик алдынган дөңдөлү болза, СЭКП-ниң XXIV съездинде Директивалары болгаш беш чыл планын ооналдандырып бо алдыр талазы-биле чедикшиниң хүлөсеттиген дээрин дөңдөлүп турар.

СЭКП ТӨП КОМИТЕДИ

ССРЭ-НИҢ МИНИСТРЛЕР ЧӨВҮЛЕЛИ

КУБАНЫҢ КОММУНИСТИК ПАРТИЯЗЫНЫҢ I СЪЕЗДИНИҢ

Эргим эштер! Совет Эвилелиниң Коммунист партиянын делегациязынын силерниң сызыңга чуулаан чуулууда болгаш СЭКП ТН-ниң силерниң съездинге чедирген байырында он беш чартын миллион совет коммунисттериниң сестериниң арасында мээң сөзүм — үк партиянын Төп Комитетиниң Чиңгине секретарынын албан-хуулазгенин күөстөдүп, партиянын улуг херзинге бараан болур алдагы болгаш аас-кеңигини тээрериниң кижиниң сөзү база бар.

Оң-биле кады, силерге — съездиниң делегаттарына, бүгү-ле куба коммунисттерге иаш сөз чуулаарын бөдүүн хуума бөдүмгө чөпшөрөп тур мен. Совет кижи бүрүзүңү чүрээде Куба база сиңикин дээр иңдиги чуулааны чоңга чаа дөңдөлүм. Мен бөдөрүмгө, ол чоңугуш болгаш чиге сөглээ сестер-тир. Тилээң социализминиң төөгүдө баштайгы чуртунуң коммунисттериниң болгаш бүгү хаматтарынын бөмбүрэнтиг барыын таланы кээзеге социализминиң түгүн бир дугазынаа көдүрүп үндүргөн ижилерге хамарыштыр изиг ынакшылың болгаш революстуг сагыш-сеткил каттыштырылганың медреселиң ол сестер эңизи-биле илерептиң турар.

Силерниң дайынчы Коммунист партиянын I съездинче орун — ол дээр эрес-дедим чоруктуң болгаш улуг үлө-херектериниң оруу дээрин совет кижилер эңизи-биле билер. Ол орун Карл Маркстың, Владимир Ильич Ленинниң, Хосе Мартинаң идеялары-биле чырыттыңган. Ол орун ажалчы чоңарын туруп көрбөз энтүзүм-биле, оларнын медресег бедик патриотчу болгаш интернационалчы медресели-биле демделеттиңген.

Делегейиниң бүгү-ле депшилгелиг ижилериниң эңизи-биле билер, хүндүлүп база ынакшып турары — бистин эргим өңүвүс болгаш жиниш, чалымыштыг революстуг болгаш патриот Фидель Кастрога баштапкан Кубаның улугуң, оң коммунисттериниң демиселиниң болгаш күш-ажалчынын үрө-түңгели магалыг-дыр. Силерниң партияңга болгаш бүгү чуртуңга шынап-ла төөгүлүг умур-дузалыг документилерин чуулаагып көөр болгаш хүлээп алыр Кубаның

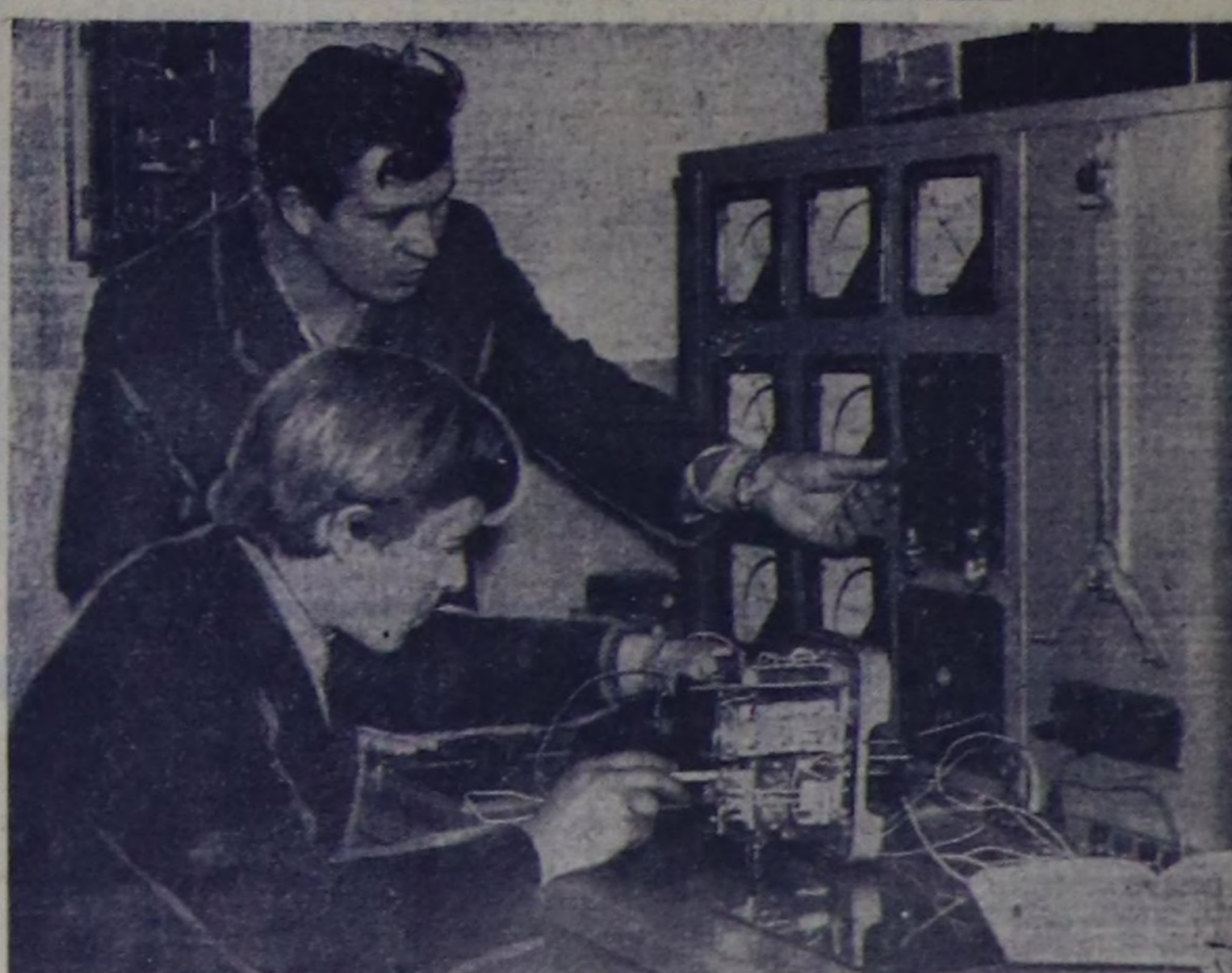
Коммунист партиянын I съездин бөдүүнүгү төрөң чуртунуң аас-кеңигиниң келир үези дээш демиселге чаа-чаа бедиктерин штурман келген тилекчилериниң съезди деп бүрүн барымдаалы-биле адап болур.

Бо удаада Гаваанага чедип шыдаваным мендэ чоңугу хараданчы-дыр, ыччалажон мен бөдүүнүгү бүгү-ле бөдөрүмгө-биле болгаш күзелдери-биле сиңириңиң-биле мен дээрин силерниң билеп алырарыңа күзөп тур мен, мээң эргим куба өңүктөрүм. Социалист Кубаның хаматтары-биле Гаваанага болгаш Сантьягога чыгып аны-дуңма умуражышкыннарын, Фидель-биле болгаш өске-даа куба удурткучулар-биле чүрөктиң ханызыңдан эш хуузуңуң бөдөлдөрүңүң сагыш-сеткилден хайныктырып келир, утунуурабас үелери мээң бөдөрүмдө ам-даа ол-ла хөвээр болгаш кажан-даа утундурбас.

Куба-биле аны-дуңмалышы харылзаларың улам ыңай быжыгларың болгаш хөгжүдериңиң айтырларың Совет Эвилелиниң Коммунист партиязынын Төп Комитети, оң Политбюроу, Секретариаты доктаамал бөдүүнүгү кичээ-гейиниң төөгүнө тургузуп турарын съездиниң делегаттарыңа шыңзыдарың күзөп тур мен. Бүрүнү-биле бот-бодунга бөдөрүңеринге, социалист интернационализминиң чагай принциптеринге үндөйлөттиңген совет-куба кады ажалчыларга улам-на ханылазың база үрө-түңгелиг болуп, бистин партиялары-быстың шимчеш дивес дайынчы эл-сеткил каттыштырылгалы быжыкшырын, бистин улаустарыбыз бузулбас наймыралың калбарып база чечектелип тургун дээш мен. СЭКП ТН-ниң Чиңгине секретары кижи болганымда, бөдүүнүгү таламдан моон соңгаар-даа бүгү чүдүдериң кылар апаар дээрзинге силер база-ла бөдүрөп болур силер.

Социализм тургузушкунуңга чаа-чаа улуг чедикшинерни, аны-дуңма Кубаның коммунисттеринге база бүгү ажалчы чоңарыңга чаа-чаа чедикшинерин болгаш чагай чорунту иңизи-биле күзөткөнүң хүлээп ал көрүңө, эргим өңүктөр.

Коммунисттик байыр-биле Л. БРЕЖНЕВ.

Амдыралымыска электрия энергияны доктаама дузузын ап турар бис. Ону хандырын турар кижилерниң ажалы чымчын, бедик мергенлиг, быжык балың — оларнын идегелдиг чөсөс ол.
Кызылдык электрия станциянын коллектив.
ЧУРУКТА: мастер А. Фокин болгаш Ю. Сурков ажал үезинде.
В. КАРЛОВТУҢ ФОТОУ.

Фидель Кастроңуң илеткели

ГАВАНА. (СЭТА). Кубаның Коммунист партиянын I съездинде Фидель Кастроңуң илеткели болду. Кубаның КП ТН-ниң бирги секретары эш Фидель Кастроңуң медресели бола: улуг политиктиг шимчөкчилерге бөдүүн-ла төөгүлүг умур-дузалыг болушкунуңар турдулар. Америка Дипломатиянын бирээзинге социалист революциянын баштап бистин партиянын I съездин Латин Американың дээш, оң иштинде делегейиниң революстуг шимчөкчилериниң-даа масштабтарына онза умур-дузалыг болуп, политиктиг чоңуңуңуңа бөдүрүп турар. Бүгү делегейин революстугулаарың бистин улугуңуңу болгаш оң мурунчак партиянын, бистин чүрүвүстү болуп турар политиктиг чорудулганы ханымы-биле хуулаан көрүп турарыңа бир илерээшиниң бола, бүгү дилериниң акында коммунист партияларының болгаш революстуг өске-даа организацияларынын чөй саңыг делегацияларынын бистин съездинге чорутканы боdur.

Бис оң бөдү делегацияларга чүрөктөп хамыкчан байыр чедирип тур бис. Бистин ажалчы

дур болгаш арыл Каттышкан Штаттарга-даа капитализм ары бээр ылаңат күң келир, ыччалажон бисе өш-чүт болгаш оң бөдө бөлгөш кыжынып турган ол бөдө болгаш шимчөкчилер чылдарда бисе дуа көрүскен улуска бистин наймыралык медресели мөңгөдө чурттаар. Ол медресе социалист революцияны орутук ажалчы болгаш миллион-миллион ижилериниң амы-тынын оскунуула, финистик кыжанышыңдан бүгү делегейин камгалап алган улуска ханы хүндүктел-биле каттып турар.

Бис Ленинниң Төрүн чуртуңа кызылжак чок бөдүрөп турар бис, чүге дээрме революциянын тилектегиңиң сонда чартык чүс чыл ажал үеин дүргүздүңа оң бөдүүнүгү принциптеринге шыңзыдың көрүгүзүңа, хажык чок даштык политиканы чорудуп турардың. Ол оңу чүгө Кубага эвес, Чарын Вьетнамга, Чооксу Чөөн чүке, бөдүүнүгү кезириң турар португал колонияларына, Чянгте, Кипрге, Пеманге, Анголага болгаш национал-хосталыгы шимчөкчилер колониализмге бээр империализмге, уду демиселди тө-

рөдүп турар делегенде мындыг чөй бүрүзүңө балдыканы. Бүгү делегенде дайынчы чөргөзгө ССРЭ шимчөкчилер сальмыкын хөвөр, оң ол салмыкын эвес болза, чыңдап күтүлүр чүгө чедикшиниң үөмөсте империализмге күрөүр делегейин чаа-биле үлөтө-үөжөп эгелээр турган ийги. Күндүгү Совет күрөүрүн чүгө чагыс догунуң турар чоруну беван мынды базымын бөдүмгө бөдүрүп турар. Ол фактыны мынды эвес деп ораадажып турар күндүктөлөй айма көргөш эррип турар ыттар-биле демей-лир.

Илеткелин улуг кесектери экономиканы, өөрдөлгөн, культураны, кадык камгалааны, сонал хандырылганы хөгжүдериңиң айтырларыңа, Кубаның улус ажал-агыл хөгжүдериңиң бирги беш чыл план-ларынын, улустуң төрөң чурттуң каир үезиниң херектериниң болгаш эрге-ажалчыларын сыйладалың бузу пролетариат-биле, чегиниң база-гыле бөдүрүлгө чаа делегейин тургузуучу-биле үзүбөс харылзалың илерелдиң.

Партия — бистин идеяларыны, дуржулавын, өлгөн демиселдериниң чагырларынын, улустуң төрөң чурттуң каир үезиниң херектериниң болгаш эрге-ажалчыларын сыйладалың бузу пролетариат-биле, чегиниң база-гыле бөдүрүлгө чаа делегейин тургузуучу-биле үзүбөс харылзалың илерелдиң.

(Улачымыз 3-кү арманда.)
Тываның наймысалаанын чөй таламыда чаа туттунуп турар дөрт дугазың микро-районда база бир чуртала бажының тудуң бүрүнү-биле дооскан, ажалда кыргын. Ол тудуғу «Тыва тудуг» трестин тудуг эргелериниң тудугжулары тудуп кылган. Ону пансидер кылган кадык тудуг кезектери-биле өлөп туткан. Ол бажы — панел тудуг кезектеринден туткан Кызылда бажыны оң. Промышленныа куудукчуңа да бедип үнел ол беш кат бажың 129 квартираны бөдүрүп чыгарыңа оң 22 квартираны алган. Чуртала бажың дүргө турарыңе сагыш салып, дузаалап коллективтерден Саң-хөө министрствозу, Туугу банкы, База профессионал-техниктиң үйлөндө болгаш өске-даа организацияларын ажал-ишчилери, бажың алдырын элдөөндө чурттакчылар, Ада-чурттуң Улуг дайынчы киржикчилери оңе дүүн хун көжүп кирген.
М. МЕРЗЛЯКОВА, Кызыл хооруксукомунун бажың хуваалдызын талазы-биле инспектору.

Дуун Кызылга ЧААБАЖЫҢЧЕ...

